

A בס"ד
 Today we will learn בע"ה of סוכה of דף למ
 The topics we will learn about include the following:
 Whether you can pause when reciting certain verses or not.
 Which verse in Hallel are repeated.

A
 Whether you can
 pause
 when reciting certain verses

Which verse
 in Hallel
 are repeated

B How do we know ברכות are recited before the מצוה is performed
 How a לולב and אתרוג can be purchased during Shemitah

B
 How do we know
 ברכות are recited
BEFORE
 the מצוה

How a לולב and אתרוג
 can be purchased
 during שמיטה

C Giving money to an עם הארץ, an unlearned person, during Shemitah
 When is an אתרוג obligated in Maaser and when is it considered 'grown' as far as Shemitah is concerned

C
 Giving money
 to an עם הארץ
 during Shemitah

When is an אתרוג
 obligated in Maaser

D Some of the key terms and concepts we will learn about include:

משה שפיר קאמרת - Moshe, are you saying it correctly?
Amoraim sometimes refer to their colleagues as 'Moshe' to indicate the high esteem in which they hold one another.

D

When is it considered 'grown' as far as Shemitah is concerned

משה
שפיר קאמרת

E מוצות that require a blessing, the blessing should be made right before the מצוה is done.

שמיטה - The seventh year of the seven year cycle when farming and working the land is forbidden. Money used to purchase produce that grew during the year takes on special sanctity just like the food itself

E

כל המצות כולן
מברך עליהן עובר לעשייתן

שמיטה

F עם הארץ - a common person who has not learned Torah and does not know how to keep himself טהור. He is also suspected of not taking מעשרות properly and is unaware of the intricacies of the laws of Shemitah

חבר - A Torah scholar who knows how to stay טהור and is competent in the laws of מעשרות and Shemitah

F

עם הארץ

חבר

1 So let's review...

The *גמרא* began by continuing to discuss various פסוקים from Hallel.

אמר רבא לא לימא איניש ברוך הבא והדר בשם ה' Rava says a person should not pause between the words ברוך הבא and בשם ה'. Because the pause would make it appear that he is saying Hashem's name arbitrarily, without any context. Therefore they should be said together.

1 *Various פסוקים from Hallel...*

אמר רבא
לא לימא איניש
ברוך הבא - והדר בשם ה'
*The pause would make it appear
that he is saying
Hashem's name arbitrarily,
without any context*

2 ואמר רבא לא לימא איניש יהא שמיה רבא והדר מברך רבא also teaches that a person should not pause when responding יהא שמיה רבא during Kaddish. The entire phrase יהא שמיה רבא מברך should be said together. The Sfas Emes explains, that because of the extreme importance of this Tefillah, it needs to be said properly.

אמר ליה רב ספרא משה שפיר קאמרת רב ספרא disagrees with both of רבא's statements and says: - התם והכא אסוקי מילתא הוא ולית לן בה - we may pause a bit when saying either of them since his intent is to finish the sentence.

2

אמר רבא
לא לימא איניש
יהא שמיה רבא - והדר מברך
*The Sfas Emes explains,
because of the importance of this Tefillah,
it needs to be said properly*

אמר איב רב ספרא
הלכ ספיר קאמרת?
התם והכא אסוקי מילתא הוא
ולית לן בה
*We may pause a bit
since his intent is to finish the sentence*

3 The משנה continues by discussing the next part of our משנה which taught that מקום שנהגו לכפול יכפול לפשוט יפשוט

A ברייתא is quoted:

רבי כופל בה דברים רבי אלעזר בן פרטא מוסיף בה דברים רבי repeated verses from Hallel while רבי also added and repeated verses. אמר אביי מוסיף לכפול מאודך ולמטה אמר אביי explained that רבי אלעזר בן פרטא also repeated the previous verses from אודך, "I will thank You", and onward.

3

מקום שנהגו...
לכפול יכפול
לפשוט יפשוט

ברייתא:
כופל בה דברים
 רבי אלעזר בן פרטא
מוסיף בה דברים
 אמר אביי
 מוסיף לכפול
 מאודך ולמטה

4 The last part of the משנה ends by saying לברך יברך - הכל כמנהג המדינה if the custom is to say a ברכה, it should be said.

4

לברך יברך
 הכל כמנהג המדינה

5 אמר אביי לא שנו אלא לאחריו אבל לפניו מצוה לברך אמר אביי explains that the custom only refers to the ברכה after Hallel. However the ברכה that precedes Hallel, מצוה לברך, is an obligation to say it - as רב יהודה said in the name of שמואל שמואל all מצות that require a blessing, the blessing should be made right before the מצוה is done.

5

לא שנו אלא לאחריו
 אבל לפניו מצוה לברך

The custom refers to the ברכה AFTER

The ברכה BEFORE is an obligation

דאמר רב יבוצר אמי אמואל...
 כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן
 All מצות that require a blessing, the blessing should be made right before the מצוה

6 The Gemara then presents three sources that the word עובר implies 'before'.
 פסוק רב נחמן בר יצחק Achimaatz ran by the way of the plain and went before (ויעבור) the Cushi.
 והוא עבר לפניהם, and he went before (עבר) them. Or this verse, ויעבור מלכם, and their king goes before (ויעבור) them with Hashem at their head.

6 Three sources that...

כל המצות כולן מברך עליהן **עובר** לעשייתן...implies 'before'

3 אביו ויעבור מלכם לפניהם וה' בראשם Their king goes before (ויעבור) them...	2 אביו והוא עבר לפנייהם He went before (עבר) them	1 כב ונתון בר יצחק וירץ אחימעץ דרך הכתר ויעבור את הכושי ...went before (ויעבור) the Cushi

7 משנה the זאגט הלוקח לולב מחבירו בשביעית Someone who buys a לולב from an הארץ עם, an unlearned friend, during the Shemitah year, נותן לו אתרוג במתנה - he should request that the הארץ עם give him the אתרוג as a gift - לפי שאין רשאי ללוקחו בשביעית because one is not allowed to purchase produce from an הארץ עם during Shemitah for fear that the הארץ עם may violate some of the prohibitions and restrictions that govern produce of the Shemitah year.

7 הלוקח לולב מחבירו בשביעית
 One who buys a לולב from an unlearned friend, during Shemitah
 נותן לו אתרוג במתנה
 אפי לאין ראאי אלוקחו בלביעית

8 The Gemara begins by asking: לא רצה ליתן לו במתנה מהו? What happens if the הארץ עם doesn't want to give the אתרוג as a gift. The buyer should offer more money for the לולב which will include or offset the cost of the אתרוג. The Gemara explains that he cannot just pay the הארץ עם money directly for the אתרוג during Shemitah because he might use it in a way that's prohibited. As רש"י explains, that by giving the הארץ עם money which he might use inappropriately - the buyer would violate the לאו of מכשול לאו, not to put a stumbling block in front of the blind.

8 לא רצה ליתן לו במתנה מהו?
 אזי רב פוא
 מבליע ליה דמי אתרוג בלולב
 The buyer should offer more money for the לולב which will include or offset the cost of the אתרוג
 אזי רב פוא
 He cannot pay directly for the אתרוג because he might use it in a way that's prohibited

9 The הלכה then quotes a ברייתא which expands on this הלכה. אין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ יותר ממזון שלש סעודות One is not allowed to give an עם הארץ money from Shemitah produce that exceeds the value of "food for three meals". רש"י explains that this amount of money is permitted because he will most likely use it to buy food since it's only enough for three meals, a single day's food.

9 *בריייתא:*
**אין מוסרין דמי פירות שביעית
 לעם הארץ
 יותר ממזון שלש סעודות**
*He will most likely use it to buy food
 since it's only enough for three meals,
 a single day's food*

10 The ברייתא continues; ואם מסר - if however he gave the עם הארץ more than this amount of money, he should say: הרי מעות הללו יהו מוחוללין על פירות שיש לי בתוך ביתי "This money should be deconsecrated on the non-shemitah produce that I have in my house". He would then, later, eat the non-shemitah produce בקדושת שביעית, with the proper sanctity of Shemitah produce.

10 **ואם מסר**
He should say...
**הרי מעות הללו
 יהו מחוללין
 על פירות שיש לי בתוך ביתי**
*He would then, later,
 eat the non-shemitah produce
 בקדושת שביעית*

11 The ברייתא explains that it is only permitted to give this amount of money to an עם הארץ עם הארץ מן המופקר, when the food came from an abandoned field. However, בלוקה מן המושומר, if it came from a protected field, אפילו, בכחצי איסר - אסור, it would be forbidden to give him even as small an amount as half an Issar.

11 *It's only permitted
 to give this amount
 to an עם הארץ מן
 המופקר*
**בלוקה
 מן המושומר**
However,
**בלוקה
 מן המושומר
 אפילו בכחצי איסר
 אסור**

12 מתיב רב ששת
 Rav Sheshes asks: But this contradicts a משנה in שביעית which says that הפיגם והירבוזין והשיטים וחלגלוגות והכוסבר והכרפס שבנהרות והגריר של אפר מן - these types of vegetation which almost always grow unprotected - מן המופקר - can be purchased from anyone, even an הארץ, during Shemitah - without any restriction of a three meal limit.

12

מתיב רב ששת...

מלך - לבית

הפיגם והירבוזין והשיטים וחלגלוגות והכוסבר שבהרים והכרפס שבנהרות והגריר של אפר מן המופקר

Types of vegetation which grow unprotected

Can be purchased from anyone even an הארץ?

13 בכדי מן שנו answers his own question and says this משנה was indeed taught only in reference to a daily sustenance which is three meals. רבה בר בר חנה in the name of יוחנן ר' also explained this ברייתא using this same phrase - בכדי מן שנו. The גמרא explains that the word "מן" in this phrase means sustenance - as the possuk says: וימן להם המלך, and the king provided for them. "וימן" and "מן" share the same root.

13

answers his own question... **מתיב רב ששת**

בכדי מן שנו

This מלך was indeed taught only in reference to a daily sustenance which is three meals

רבה בר בר חנה א"ר יוחנן also explained this ברייתא using this same phrase

בכדי מן שנו

Sustenance

וימן להם המלך

14 The Gemara returns to discuss the mishnah which taught that the way one can purchase an Esrog on Shemitah.

The Gemara asks - אי הכי לולב נמי - If it is indeed אסור then we should not be allowed to buy the לולב bundle either.

The Gemara answers
 לולב בר ששית הנכנס לשביעית הוא
 that the לולב in our case is really from the sixth year and
 therefore the laws of Shemitah do not apply.

14 הלוקח לולב מחבירו בשביעית
 נותן לו אתרוג במתנה

אי הכי לולב נמי?

לולב בר ששית
 הנכנס לשביעית הוא
*The לולב in our case
 is really from the sixth year*

15 However, the Gemara responds and says if so why can't we say the same thing about the אתרוג.

The Gemara explains that
 אתרוג בטר לקיטה אזלינן,
 with the אתרוג we count the years by the date it is picked which
 in our case occurred in the Shemitah year. Whereas for any
 other tree we go בטר חנטה by the date the fruit emerges.

15 Why can't we say
 the same thing
 about the אתרוג?

אתרוג
 בטר לקיטה אזלינן

*Whereas for any other tree we go
 בטר חנטה - by the date the fruit emerges*

16

The Gemara challenges this statement from a Mishnah where both רבן גמליאל and ר' אליעזר agree that לענין שביעית אתרוג בטר חנטה אזלינן for the laws of Shemitah, an אתרוג is considered grown in the year that it emerges, not when it is picked.

The Gemara resolves this and says that the תנא of our Mishnah holds like the תנא of a ברייתא that says אתרוג אחר לקיטה למעשר ואחר חנטה לשביעית, an אתרוג is obligated in Maaser in the year that is picked but for Shemitah, we look at the time it emerged.

16

?

ר' אליעזר and רבן גמליאל agree:

לענין שביעית
אתרוג
בטר חנטה אזלינן

Our *משנה* holds like the *תנא* of a *ברייתא* that says...

אתרוג...

ואחר חנטה
לשביעית

אחר לקיטה
למעשר